

Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни
саклаш
вазирлиги

Тошкент
Тиббиёт
Академияси

Korea
University

“ПРОФИЛАКТИК ТИББИЁТ МУАММОЛАРИ”

халқаро иштирок билан

Республика илмий-амалий анжумани материаллари

Тошкент, 3 декабрь 2021 йил

Republican scientific and practical conference
"PROBLEMS OF PREVENTIVE MEDICINE"

with international participation
Tashkent, 3rd December 2021

Матназарова Г.С., Музаффаров М. Ж., Брянцева Е.В., Китайбеков С.М. ЎЗБЕКИСТОНДА ЭТЕРОБИОЗ БИЛАН КАССАЛАНИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ	169
Мустанов А.Ю., Матназарова Г.С., Брянцева Е.В. ЛЕНИНГОКОКК ИНФЕКЦИЯСИНИНГ ҲОЗИРГИ ДАВРДАГИ ЭПИДЕМИОЛОГИК ЎСУСИТЛАРИ	170
Ўеъматова Н.Ў., Матназарова Г.С., Абдукахарова М.Ф. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КАСАЛХОНА ОИВ-ИНФЕКЦИЯСИНИНГ ЭПИДЕМИОЛОГИЯСИ ВА ПРОФИЛАКТИКАСИ	172
Ўаттахова М.Х, Муталов С.Б. COVID – 19 КАСАЛЛИГИНИ ЎТКАЗГАН БЕМОРЛАРДА ДОРИ-ДАРМОНЛАР ТАЪСИРИДА ЖИГАР ЗАРАРЛАНИШИ	173
Ўаттахова М.Х, Муталов С.Б. COVID-19 И ХРОНИЧЕСКИЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ ПЕЧЕНИ	174
Ўойлиева М.У., Қажумов Д., Турсунбоев М. КОРОНАВИРУС КАСАЛЛИГИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ ЧОРАЛАРИ ВА ДАВОЛАШ ЎСУЛЛАРИ	175
Ўаҳимжоновна Г.А., Хайдарова Г.С. ЎКССУДАТИВ ЎРТА ОТИТНИ БОЛАЛАРДА УЧРАШИ ВА РИВОЖЛАНИШ САБАБЛАРИ	177
Ўадуллаева Х.А., Рашидова М. ЎЧИҚ СУВ ҲАВЗАЛАРИНИ АНТРОПОГЕН ИФЛОСЛАНИШИНИНГ САНИТАР АҲАМИЯТИ	178
Ўаидова Ф.С., Ўбрагимов С.Т. ЎРТИҚЧА ВАЗНЛИЛИКНИНГ ПАТОЛОГИЯДА ТУТГАН ЎРНИ	181
Ўаломова Ф.И., Мирсагатова М.Р., Тошматова Г.О. ЎИГИЕНИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ РИСКА ПРИ РАБОТЕ С МАГНИТНО-РЕЗОНАНСНОЙ ЎОМОГРАФИИ.	182
Ўешаев О.Р., Раҳмонова Г.Э., Ўктамова Д.З., Ҳамидова М.А. ЎОРОНАВИРУС ЭТИОЛОГИЯЛИ ЎТҚИР ПНЕВМОНИЯСИНИНГ МУЛЬТИСПИРАЛ КОМПЬЮТЕР ЎОМОГРАФИЯСИДАГИ ТАҲЛИЛИ	188
Ўешаев О.Р., Раҳмонова Г.Э., Раджапов М.А., Ўктамова Д.З. ЎАДИОЛОГИЧЕСКОЕ ПРОЯВЛЕНИЕ МИОКАРДИТА ВЫЗВАННОГО COVID-19	189
Ўоббиниязова К.Т., Урунова Д.М., Брянцева Е.В. ПРОФИЛАКТИКА ТУБЕРКУЛЁЗА ПРИ ВИЧ-ИНФЕКЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ ЎЗБЕКИСТАН	191
Ўайрулдинова З.Р., Хайдарова Г.С. ЎОСОБЕННОСТИ НАЗНАЧЕНИЯ ИНГИБИТОРОВ ПРОТОННОЙ ПОМПЫ ПРИ ЎАРИНГОФАРИНГЕАЛЬНОМ РЕФЛЮКСЕ	192
Ўикматов М.Н., Агзамова С.С. INTRAVITREAL INTRODUCTION OF AVASTIN AS THE FIRST STAGE OF SURGICAL TREATMENT PROLIFERATIVE DIABETIC RETINOPATHY	193
Ўикматов М.Н., Аъзамов А. ЎЕЗУЛЬТАТЫ ЛЕЧЕНИЯ В РАННЕЕ ПЕРИОДЕ ПОСЛЕ ТРАВМАТИЧЕСКОЙ ЎПТИЧЕСКОЙ НЕЙРОПАТИИ	194
Ўоликов П.Х., Даминов А.О., Қуриязова С.М. ЎЛИНИК БИЛИМЛАРНИ ВА ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИНИ ЎГАЛЛАШДАГИ УМУМИЙ ГЕНЕТИКАНИНГ РОЛИ	195

ихтисослаштирилган бўлимларига, улар бўлмаган тақдирда эса бокслар ва ярим боксларга ётқизиш.

Бемор билан мулоқотда бўлган мактабгача болалар муассасасига қатнайдиغان болаларга ва бундай муассасаларда ишлайдиган шахсларга фақат тиббий кўрик ўтказиш. Бактериологик текширув натижаси манфий бўлган тақдирдагина, ўз жамоаларига қатнашлари учун рухсат этиш.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAKASALXONA OIV-INFEKTSIYASINING EPIDEMIOLOGIYASI VA PROFILAKTIKASI

Ne'matova Nigora O'raqovna -Toshkent tibbiyot akademiyasi. Epidemiologiyakafedrasi assistenti. (Toshkent, O'zbekiston)

Матназарова Гульбахор Султановна - Toshkent tibbiyot akademiyasi. Epidemiologiya kafedrasi mudiri (Toshkent, O'zbekiston)

AbdukaxarovaMuattarFaxridinovna -Toshkent tibbiyotakademiyasi. Epidemiologiyakafedrasidotsenti. (Tashkent, Uzbekistan)

Mavzuning dolzarbligi: OIV-infektsiyasining epidemiyasi dunyoviy masshtab tusini oldi va hamon, hattoki virus kashf etilganidan 40 yil o'tib ham tarqalishni davom etmoqda. Har yili dunyo aholisining 2,5 millioni OIV infektsiyasi bilan zararlanadi. Yevropadagi OIV-infektsiyasi bemorlarining 50% ga yaqini o'z OIV-statuslarini bilmasliklari tufayli OIV - infektsiyasi erta diagnostikasining muammolari bugungi kunda ham o'ta dolzarb va yechimini topmagan muammoligicha qolib ketmoqda.

Jahonda 1981 dan to 2019 yil so'ngiga qadar jami 85 million nafar kishi OIV bilan zararlangan. Shulardan 2019 yilga kelib, vafot etganlar soni 40,0 mln. nafar kishi, hayot yurganlar soni 35,3 mln. nafar kishini tashkil etadi. Rossiyada 2019yilda OIV-infektsiyasining yuqtirib olganlar soni 1 millionga yetganligi kuzatilgan. Yangi zararlanganlar soni 94668 kishini tashkil etgan, shulardan 36868 holat o'lim bilan yakunlangan.

2020 yil JSST ma'lumotiga ko'ra OIV-infektsiyasining davolash profilaktik muassasalarida (DPM) gemokontakt yo'l orqali tarqalishi kuzatilmoqda. Kasalxona ichi gemokontakt OIV-infektsiyasi, virusli gepatit V va S infektsiyalarning sog'liqni saqlash tizimiga ijtimoiy va iqtisodiy zarar keltirmoqda.

Tadqiqotning maqsadi. Toshkent shahri davolash profilaktik muassasalarida kasalxona ichi OIV-infektsiyasi tarqalganligining epidemiologik xususiyatlarini o'rganish va uning profilaktikasini takomillashtirish.

Tadqiqot materiali va usullari: kasalxona ichi OIV-infektsiyasi epidemiologik xususiyatlarini o'rganish maqsadida O'zbekiston Respublikasi OIV/OITS kasalligiga qarshi kurashish markazi OIV-infektsiyasi bilan kasallanish bo'yicha 2000-2019 yillardagi rasmiy ma'lumotlari o'rganildi va retrospektiv tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalari va xulosalar. Olib borilgan tadqiqot natijasida quyidagilar aniqlandi. Har yili respublikamizda OIV-infektsiyasi bilan yangidan aniqlanayotgan holatlar hisobga olinib, OIV-infektsiyasi bilan yashovchilar soni ortib borishi kuzatilmoqda. Kasallikning ko'p yillik dinamikaida 2017-2018-2019 yillar holatigi karaydigan bo'lsak 2017 yil OIV bilan ro'yxatga olinganlar soni 4025 nafarni, shulardan erkaklar-2293, ayollar-1732 nafarni tashkil etmoqda. 2018 yilda 4060 nafarni, shulardan erkaklar-2303, ayollar esa-1757 nafarga yetgan. 2019 yilda 3983 holat qayt etidgan bo'lib, shulardan 2291-nafari erkaklarni, 1692-nafarini ayollarni tashkil ettgan bo'lib, ro'yxatga olinganlar soni 2017 yilga ko'ra 2018 yilda 35 ta xolatga ko'paygan bo'lib, 10 nafarini erkaklar, 25 nafarini ayollar tashkil etsa, ushbu ko'rsatgich 2019 yilga kelib 42 ta xolatga pasayganligini, ya'ni 2 nafar erkaklarni, 40 nafar ayollarni tashkil etadi.

Tibbiy xodimlarning OIV-infektsiyasi bilan kasallanishning oldingi yillar bilan taqqoslaganimizda bir muncha oshganligini ko'ramiz 2018 yilda 33 ta xolati bo'lgan bo'lsa, 2019 yilga kelib 45 ta xolat kuzatilgan. Shulardan xududlar bo'yicha Toshkent shaxrida 2018 yilda kayt yetilmagan, 2019 yilda 14 ta xolat, Toshkent viloyatida 2018 yilda 5 ta, 2019 yilda 8ta xolat, Namangan viloyatida 2018 yilda 4ta. 2019 yilda 7ta, Surxondaryo viloyatida 2018 yilda 5ta, 2019 yilda 2ta, Andijon viloyatida 2018 yilda 4ta, 2019 yilda 1 ta holat kayt yetilgan.

Xulosa qilib, shuni aytish mumkinki, aholining va tibbiyot xodimlarining kasalxona OIV-infektsiyasi bo'yicha bilimlari saviyasini oshirish ushbu kasallikni erta aniqlashda va kasallikning epidemik tarqalishining oldini olishda muhim ahamiyatga ega, bu esa, o'z navbatida, tibbiyot xodimlarining OIV-infektsiyasiga nisbatan xushyorligini yanada oshirishni taqozo etadi.

Hozirgi vaqtda kasalxona OIV/OITS infektsiyasi tarqalishining oldini olishning samarali yo'llaridan biri tibbiyot amaliyotiga ushbu kasalliklarga qarshi yuqori samarali profilaktik chora-tadbirlarni ishlab chiqish, takomillashtirish va tadbir etish hozirgi davrda tibbiy soxaning asosiy vazifalaridan iborat.

COVID – 19 КАСАЛЛИГИНИ ЎТКАЗГАН БЕМОРЛАРДА ДОРИ-ДАРМОНЛАР ТАЪСИРИДА ЖИГАР ЗАРАРЛАНИШИ

Паттахова М.Х, Муталов С.Б.

Ташкентская Медицинская Академия, г. Ташкент, Узбекистан

Маълумки, жигарнинг асосий вазифаларидан бири – бу детоксикация вазифасидир. Covid – 19 касаллигида қўлланиладиган дориларнинг аксари, масалан, антибиотиклар ва вирусга қарши дори воситалар гепатотоксиклик хусусиятига эга.

Баъзи беморларда бу холат микровезикуляр стеатоз пайдо бўлиши билан тушунтирилган [1]. Cai et al. Такдикотлари натижасида госпитализация қилинган беморларнинг 10% да жигар ферментлари ошиши кuzатилган бўлиб, бу холат дори-дармонлар таъсирида келиб чиққан